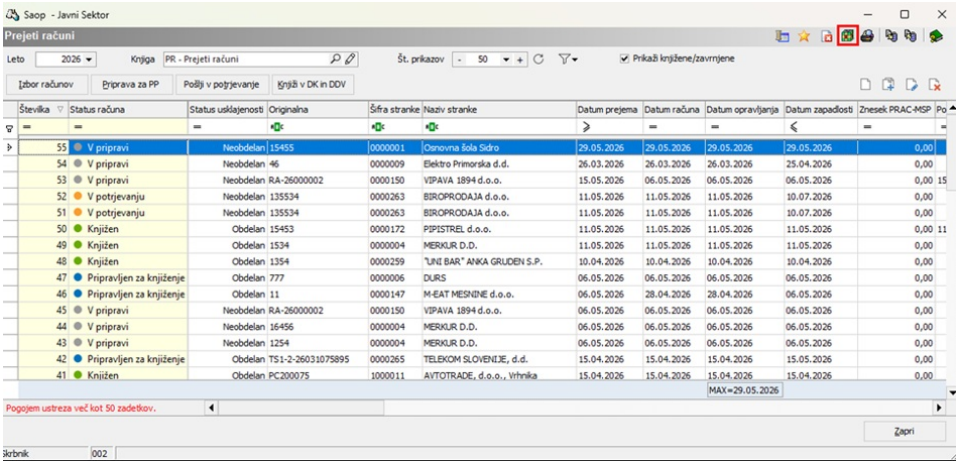
OLAP analiza

V tem prispevku

Zadnja sprememba 07/07/2026 3:49 pm CEST | Objavljeno 01/06/2026

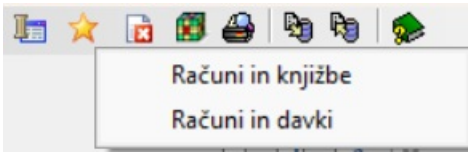
OLAP je kratica za OnLine Analytical Processing (sprotna analitična obdelava). Je pripomoček, ki omogoča, da v kratkem času analiziramo veliko podatkov. Praviloma prikazuje podatke večrazsežno oz. večdimenzionalno. Pravimo ji tudi **OLAP kocka**.

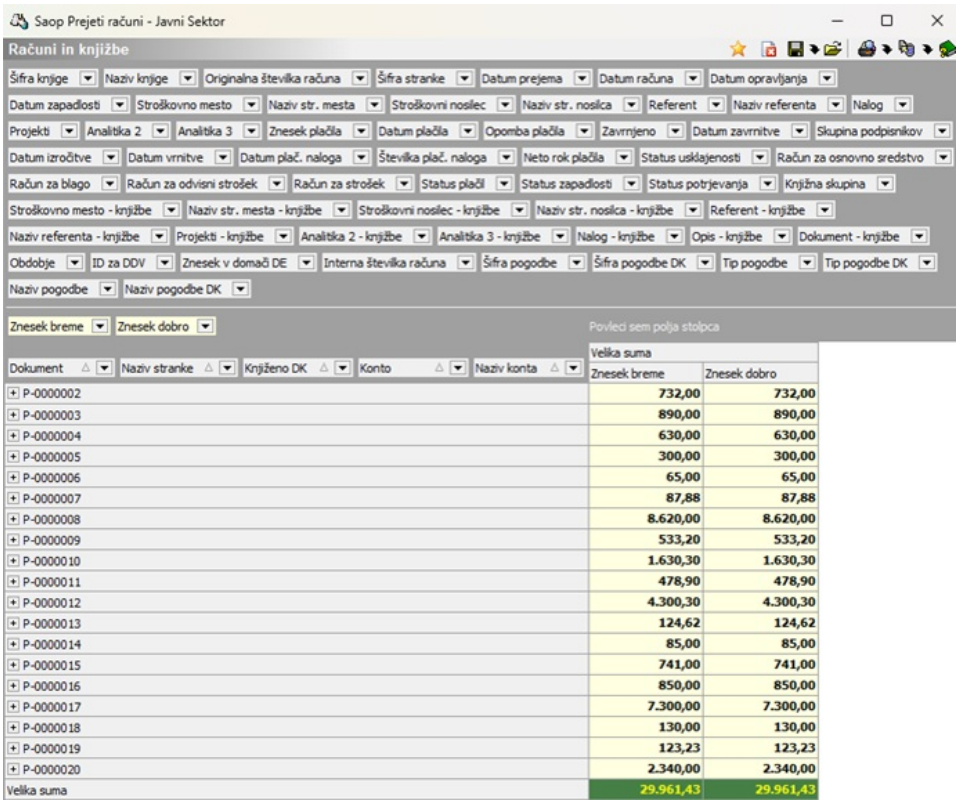
OLAP analiza omogoča hitro in pregledno analizo podatkov iz različnih zornih kotov. Uporablja se za pregledovanje in primerjanje poslovnih podatkov po različnih dimenzijah, kot so obdobje, kupec, artikel, stroškovno mesto, itd. Z OLAP analizami lahko uporabniki podatke filtrirajo, grupirajo, primerjajo med obdobji ter se iz povzetkov poglobijo v podrobnejše podatke.

Najpogosteje se uporablja za pregled prihodkov in odhodkov, analizo glavne knjige, odprtih postavk, stroškovnih mest, prodaje ter povezav s prejetimi računi.

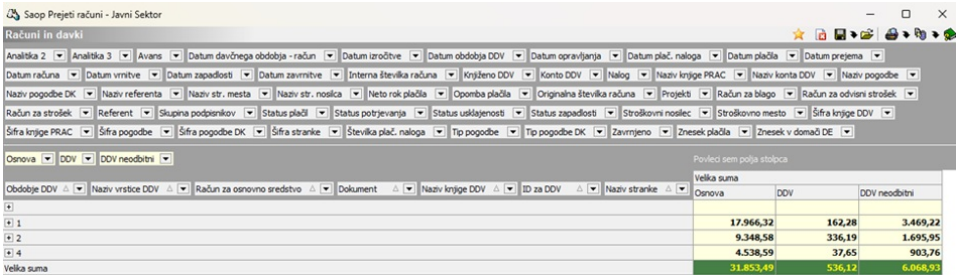
Analizo lahko pripravimo po različnih vrstah podatkov, odvisno od tega, kakšen pregled želimo pridobiti. Glede na izbrano možnost analize program samodejno ponudi različne etikete (filtre, stolpce), ki so prilagojeni vrsti prikazanih podatkov.

Možnost **Računi in knjižbe** prikazuje podatke iz računov skupaj z vsemi pripadajočimi knjižbami. Takšen pregled je namenjen podrobnejši analizi knjiženja, kontov, stroškov in finančnih evidenc ter omogoča spremljanje povezave med računom in knjižbami v glavni knjigi.

Možnost **Računi in davki** pa prikazuje podatke iz računov skupaj z obračunanimi davki. Pregled je namenjen predvsem analizi DDV evidenc, davčnih osnov, davčnih stopenj in zneskov DDV ter omogoča lažje preverjanje davčnih podatkov in pripravo davčnih poročil.

Osnovni pregled tabele

Okno prikaza podatkov v obliki vrtilne tabele (OLAP) je razdeljeno na več delov:

Nad podatki vrtilne tabele je vrstica z ikonami, ki nam omogočajo upravljanje s pogledi na vrtilno tabelo, tiskanje in izvoze podatkov.

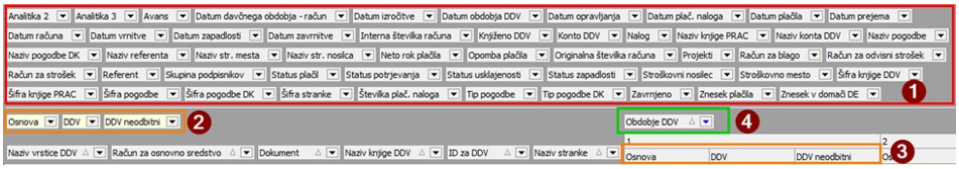
Zvezdica - dostop do SAOP spletne strani za informacije in pomoč

Organizacijska navodila - dostop do lastnih zaznamkov in organizacijskih navodil

Shrani - gumb za shranjevanje in urejanje shranjenih poizvedb

Izvoz - gumb za izvoz podatkov. Puščica ob ikoni omogoča direkten izvoz v excel, TXT ali PDF datoteko in s tem še lažje pripravo poročil.

Podatki v glavi omogočajo filtriranje ter prilagoditev prikaza vrtilne tabele glede na potrebe analize.

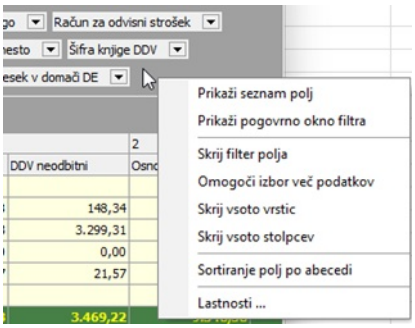
1 V zgornjem delu glave se nahaja nabor podatkov, ki so namenjeni filtriranju in trenutno niso vključeni v prikaz. Ta polja lahko po potrebi vključimo v stolpce ali vrstice vrtilne tabele, s čimer razširimo ali prilagodimo pogled.

2 V spodnjem delu glave so prikazana številčna oziroma vrednostna polja, ki se izračunavajo in prikazujejo v podatkovnem delu vrtilne tabele.

3 Njihova razporeditev določa tudi vrstni red prikaza vrednosti v tabeli.

4 Polja, ki določajo stolpce vrtilne tabele in omogočajo pregled podatkov po različnih kategorijah oziroma kriterijih.

Z desnim klikom v zgornji del glave OLAP analize se nam odpre spustni seznam.

Prikaži seznam polj – odpre se nam okno, v katerega lahko odlagamo oz. iz katerega lahko jemljemo filtrirna oz. podatkovna polja s pomočjo miške. Podatkovna polja so obarvana v rumeno barvo in jih lahko odlagamo samo v podatkovni del glave vrtilne tabele.

Prikaži pogovorno okno filtra – odpre se nam pogovorno okno filtra, ki

nam omogoča sestaviti napreden filter za prikaz podatkov vrtilne tabele

Skrij/pokaži filter polja – nam omogoči hitro začasno skritje/prikaže filter polj in s tem prikaz več podatkov na ekranu.

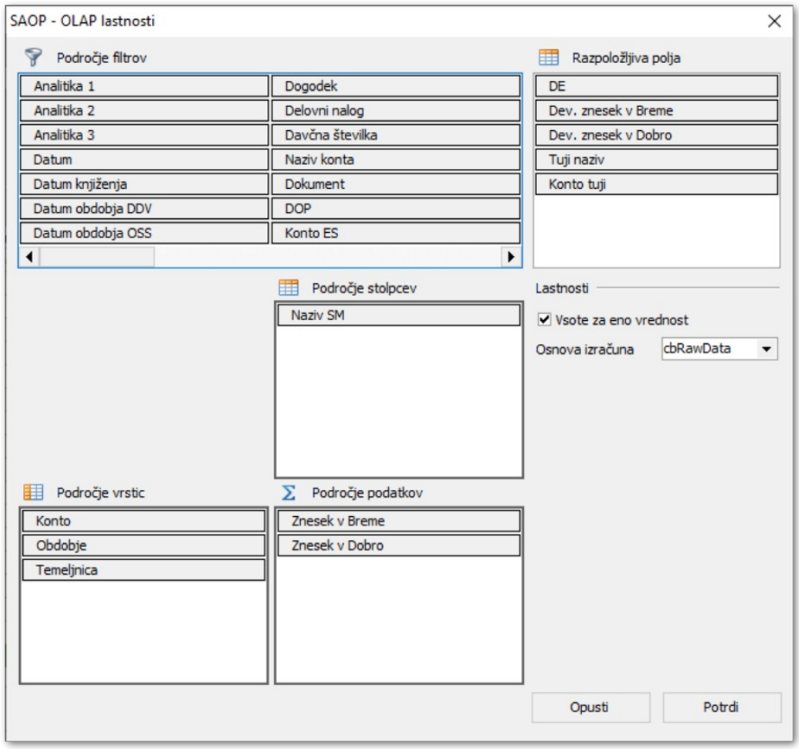
Omogoči izbor več podatkov – nam omogoča izbor več podatkov za prikaz detajlov in kopiranje podatkov.

Prikaži/Skrij vsoto vrstic – prikaže/skrije skupne seštevke podatke vrstic.

Prikaži/Skrij vsoto stolpcev - prikaže/skrije skupne seštevke podatke stolpcev.

Sortiranje po abecedi – etikete oziroma polja za prikaz posortiramo po abecedi

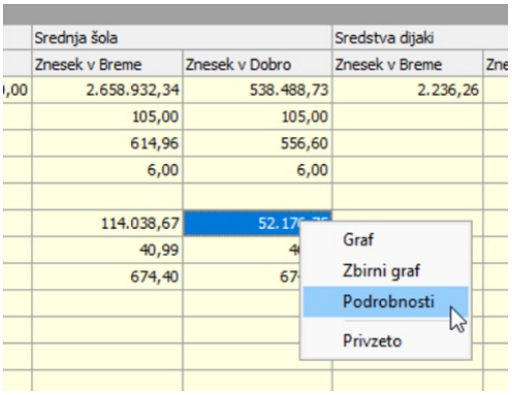
Lastnosti – odpre se nam okno nastavitev OLAP analize

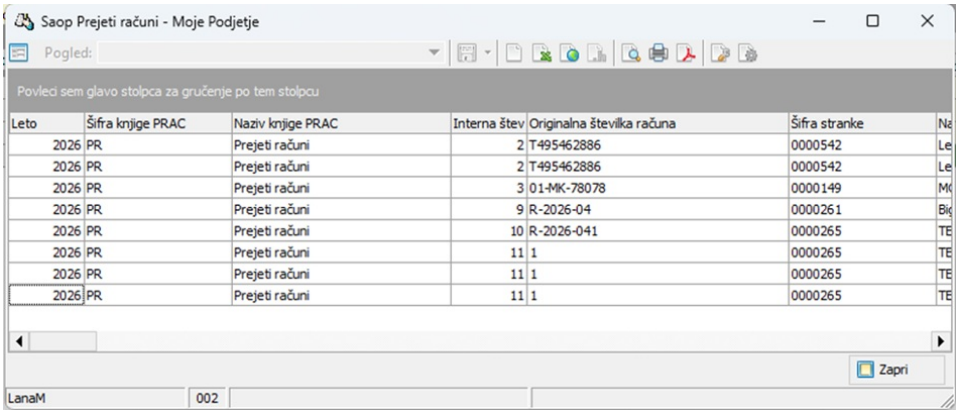
Telo vrtilne tabele prikazuje izbrane podatke.

460000			2.223,15	0,00
460101			12.500,03	0,00
460112			491,47	0,00
460200			18.058,23	0,00
460501			634,55	0,00
460600			944,39	0,00
461002			11.500,00	0,00
461006			208,87	0,00
461007			792,14	0,00
461302			1.329,18	0,00
461400			4.314,07	0,00
461511	66,99	0,00	156,12	0,00

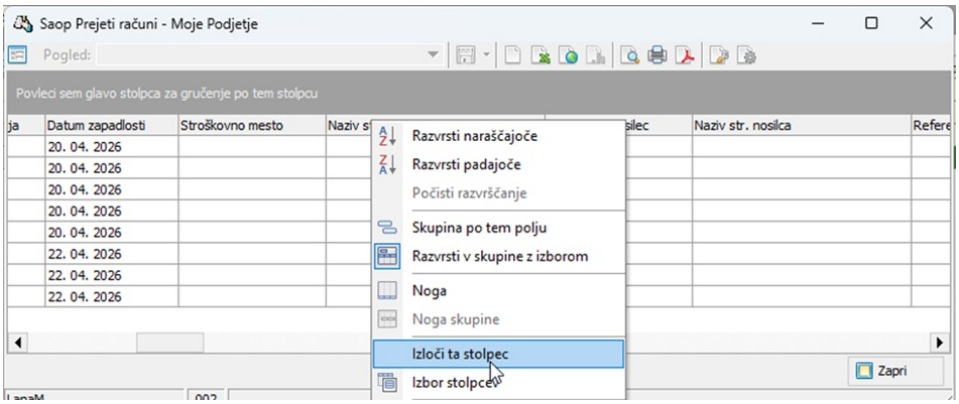
V kolikor nas zanimajo podrobnosti, ki tvorijo seštevke, ki jih vidimo na zaslonu, označimo polje, ki nas zanima, kliknemo z desno miškino tipko. Odpre se nam meni, kjer izberemo **Podrobnosti**.

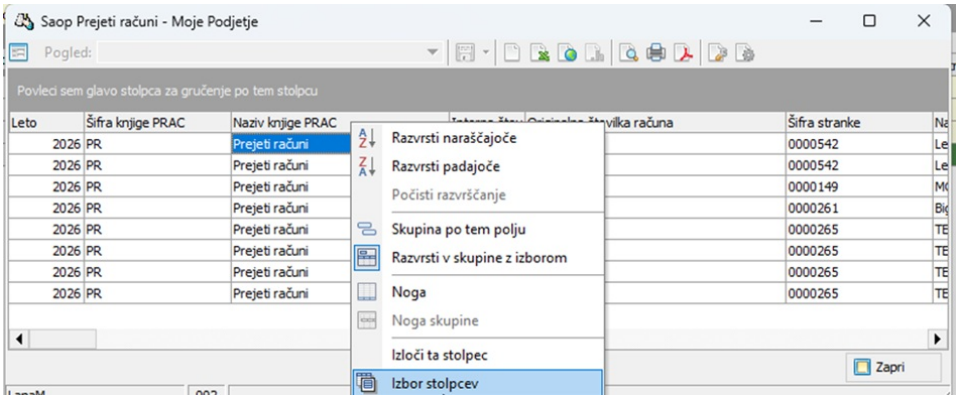
Nato se odpre nova tabela, ki prikazuje podrobnosti.

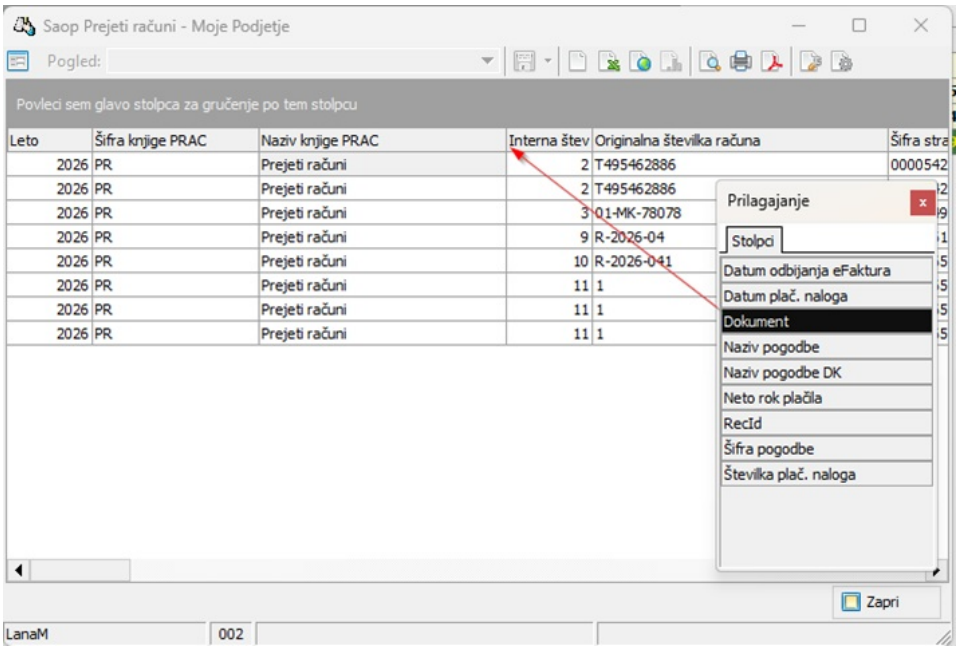
Ker želimo zbir po določenem sklopu podatkov, drugi podatki pa nam ne služijo, si tabelo uredimo. Posamezne stolpce lahko izločimo iz našega pregleda. Postavimo se nanj in kliknemo desni gumbek na miški in izberemo možnost **Izloči ta stolpec.**

Če izberemo možnost **Izbor stolpcev,** lahko v prikazano okno povlečemo stolpce, ki nas ne zanimajo.

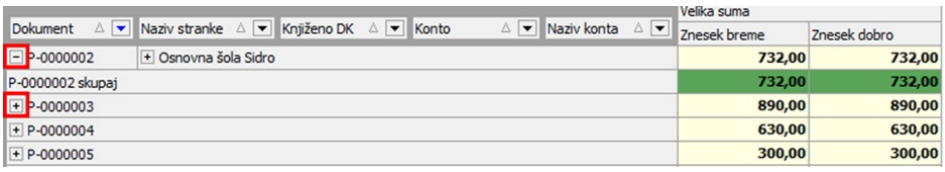

Željen stolpec enostavno izberemo in prestavimo v preglednico.

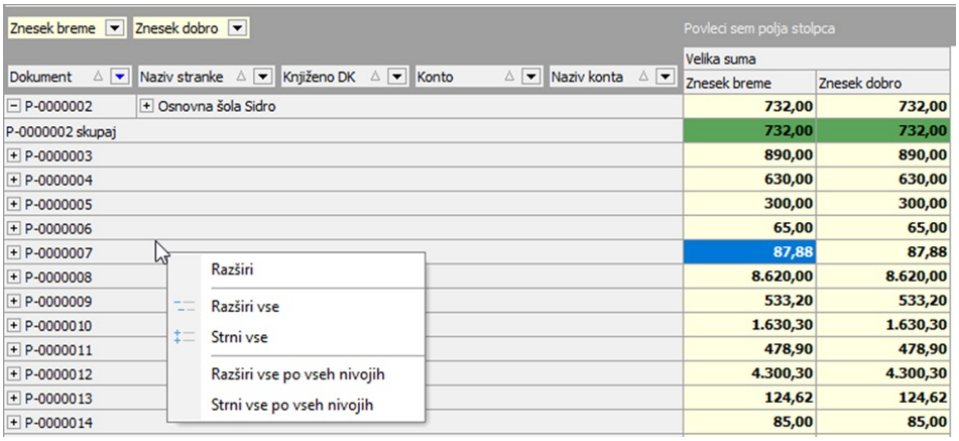

Nivoji prikaza vrtilne tabele

Ko se vrtilna tabela s podatki prikaza odpre so prikazani najvišji nivoji prikaza. S klikom na **+** pred podatkom razširimo prikaz na pod nivoje izbranega podatka. S klikom na **–** pa se vrnemo v izhodiščni položaj.

Če želimo odpirati in zapirati več podatkov skupaj pa desno kliknemo na področju kjer se nam prikazujejo nivoji vrtilne tabele se nam odpre spustni meni, ki nam omogoča naslednja dejanja**:**

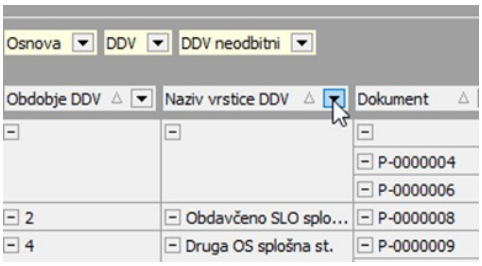

Strni/Razširi – strne oziroma razširi eno nivo ene vrstice prikaza

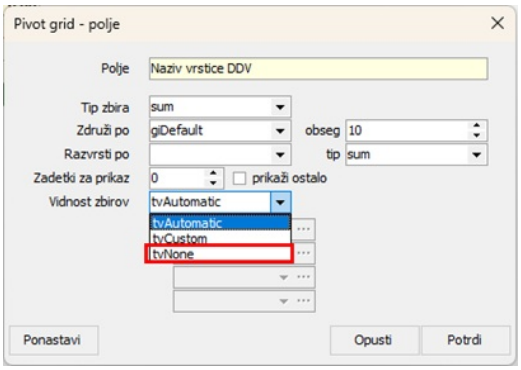
Strni vse/razširi vse – strne oziroma razširi izbrani nivo prikaza v vseh vrsticah

Razširi/strni vse po vseh nivojih - strne vse po vseh nivojih (Ctrl+S)/ razširi vse po vseh nivojih (Ctrl+R)

Če v prikazu ne želimo prikazovati vrstic z vmesnimi ali končnimi seštevki (sumami), jih lahko skrijemo tudi z desnim klikom na ta gumb.

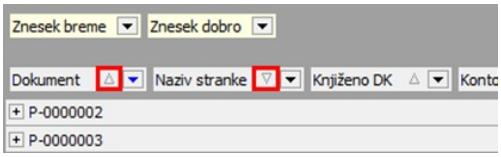

Odpre se nam okno, kjer na možnosti Vidnost virov izberemo **tvNone** (total value None).

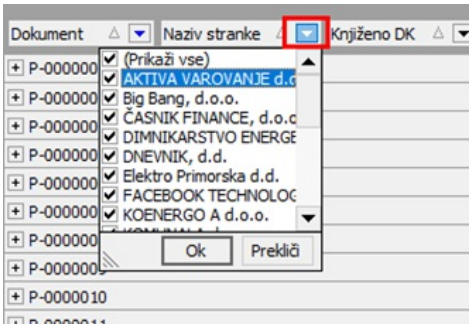

Filtriranje podatkov

Razvrščanje podatkov lahko spremenimo (naraščajoče/padajoče) s pomočjo izbora na etiki vrstice ali stolpca.

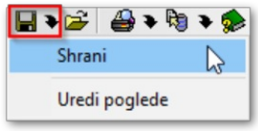
Podatke prikazane na vrtilni tabeli lahko filtriramo tudi tako, da na etiketah kliknemo na polja s puščico.

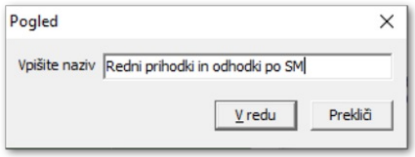
Odpre se nam okno na katerem si izberemo podatke, ki jih želimo pregledovati. Privzeta vrednost je, da so prikazani vsi podatki. Če v filtru niso izbrani za prikaz vsi podatki, se puščica na etiketi obarva v modro.

Pogled OLAP analize

Poglede na vrtilno tabelo lahko tudi shranimo. Odpre se nam meni z dvema izboroma.

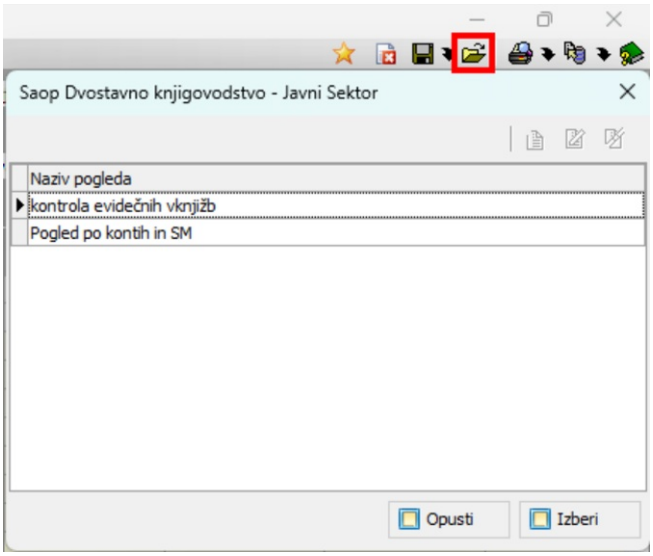

Izbor Shrani nam omogoča shraniti trenutni pogled na vrtilno tabelo. Odpre se nam okno, v katerega vpišemo ime pripravljene vrtilne tabele.

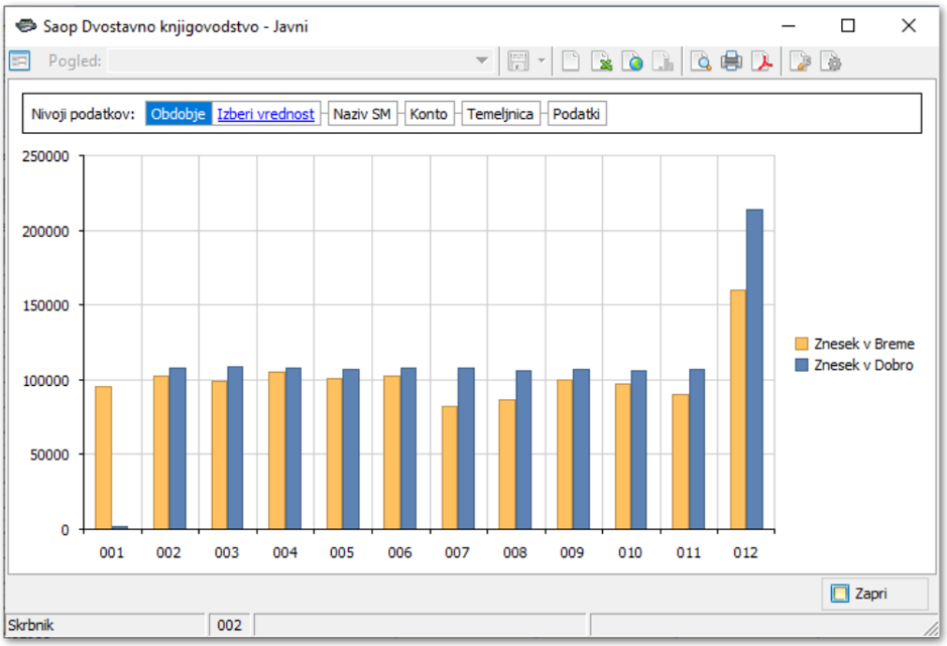

Shranjujejo se nastavitve in izgled vrtilne tabele ne pa sami podatki in filtri podatkov – le-ti se vedno jemljejo sveži iz podatkovnih baz.

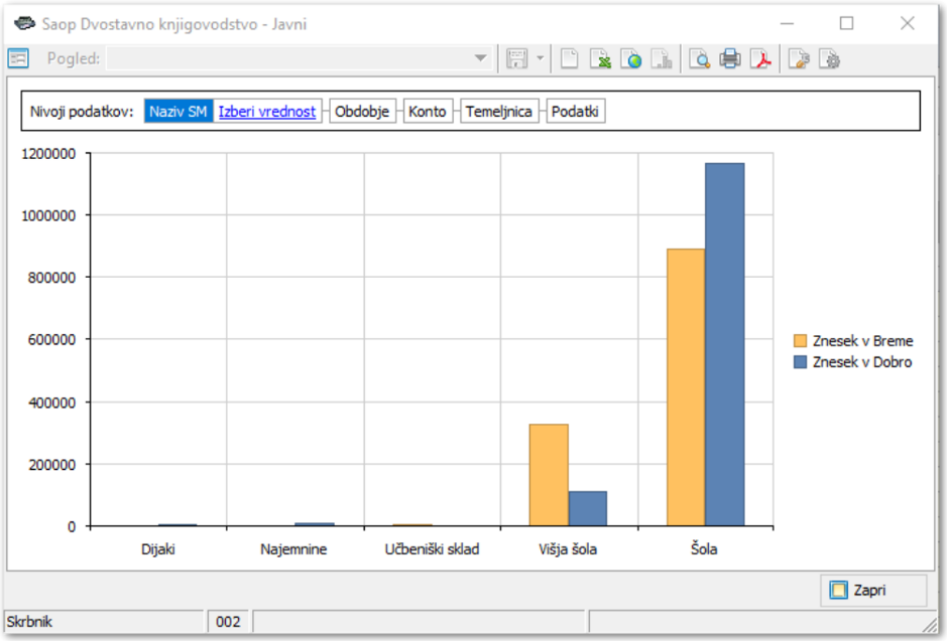
Shranjeni pogled na vrtilno tabelo lahko aktiviramo tako, da izberemo mapo. Odpre se nam preglednica, iz katere izberemo želeni pogled na vrtilno tabelo. Izbiramo lahko med lastnimi pogledi na vrtilno tabelo in pogledi, ki so jih za vrtilno tabelo dali avtorji v skupno rabo.

Podatke, ki jih imamo v tabeli lahko tudi grafično prikažemo na gumbu **Grafikon**. Odpre se nam okno z grafičnim prikazom zbirnih podatkov. Podatki se prikazujejo po poljih, ki jih imamo v vrstičnem delu in nam omogočajo sprehajanje v globino. Graf je možno natisniti ali shraniti v PDF obliki.

Podatke lahko primerjamo tudi znotraj enega pogoja. Na **Nivojih podatkov** izbiramo pogoje prikaza podatkov. V našem primeru imamo prikaz stroškov in prihodkov po obdobjih. V kolikor želimo prikaz spremeniti, npr. prikaz stroškov in prihodkov po SM, primemo pogoj z miško in ga prenesemo na prvo pozicijo.

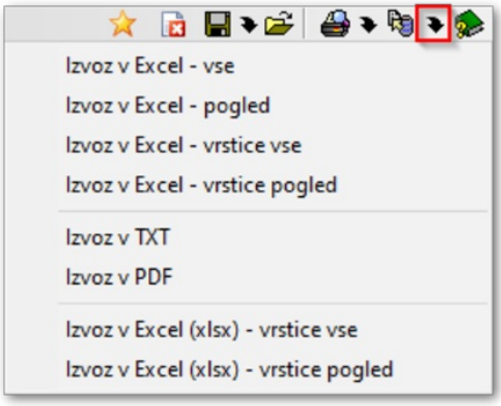
V kolikor želimo prikaz samo določenih podatkov to uredimo na **Nivojih podatkov** z izbiro **Izberi vrednost**.

Prvi nivo podatkov lahko poimenujemo nadrejeni nivo podatkov. Drugi kriterij, ki mu sledi pa podrejeni nivo. S klikom na ustrezen stolpec stolpčnega grafikona lahko za izbrani nadrejeni podatek pogledamo njemu **podrejene vrednosti**.

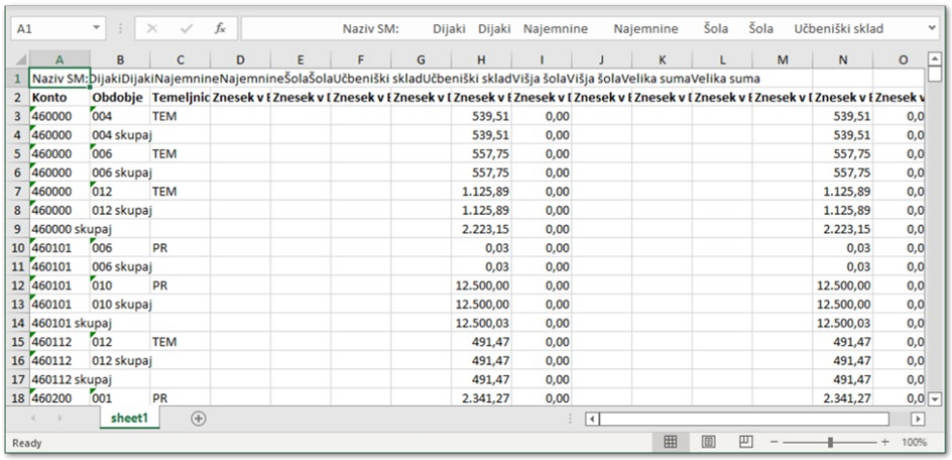

Izvoz podatkov

Podatke lahko izvozimo s pomočjo gumba za izvoz. Odpre se nam spodnji meni z različnimi vrstami izvozov.

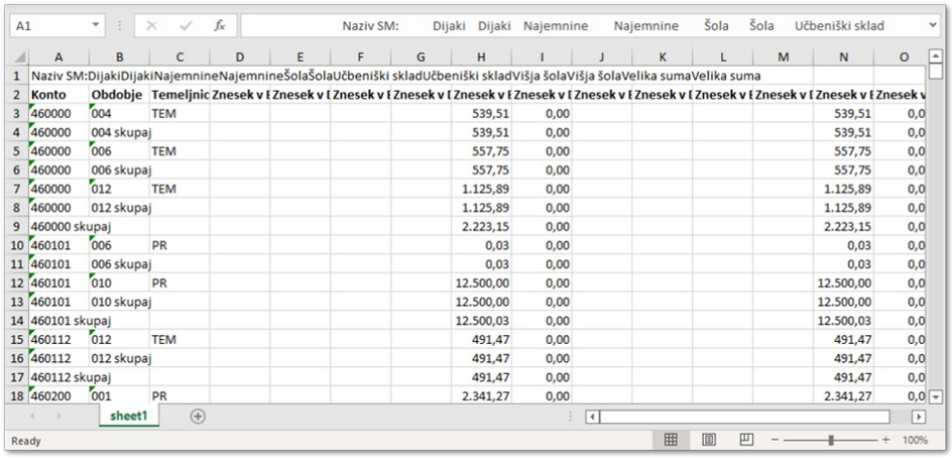

Izvoz v Excel (xlsx) - vrstice vse – omogoča izvoz podatkov vrtilne tabele v MS Excel različice 2007 ali novejše tako, da iz vsake vrstice v vrtilni tabeli nastane ena vrstica v MS Excel tabeli. Izvaža se samo vsebina ne pa tudi oblika. Pred izvozom se izvede razširitev podatkov po vseh nivojih.

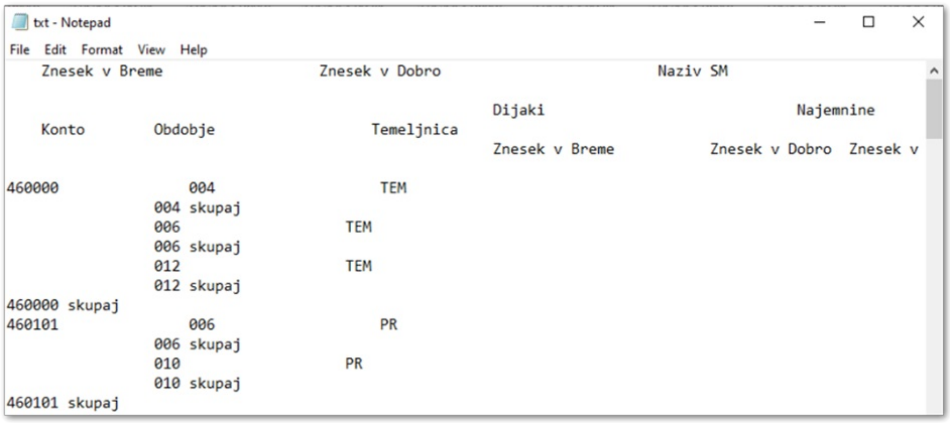
Naziv SM:	Dijaki	Dijaki	Najemnine	Najemnine	Šola	Šola	Učbeniški sklad	Učbeniški sklad	Višja šola	Višja šola	Velika suma	Velika suma
Konto	Obdobje	Temeljnic	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €
460000	004	TEM					539,51	0,00			539,51	0,0
460000	004 skupaj						539,51	0,00			539,51	0,0
460000	006	TEM					557,75	0,00			557,75	0,0
460000	006 skupaj						557,75	0,00			557,75	0,0
460000	012	TEM					1.125,89	0,00			1.125,89	0,0
460000	012 skupaj						1.125,89	0,00			1.125,89	0,0
460000 skupaj							2.223,15	0,00			2.223,15	0,0
460101	006	PR					0,03	0,00			0,03	0,0
460101	006 skupaj						0,03	0,00			0,03	0,0
460101	010	PR					12.500,00	0,00			12.500,00	0,0
460101	010 skupaj						12.500,00	0,00			12.500,00	0,0
460101 skupaj							12.500,03	0,00			12.500,03	0,0
460112	012	TEM					491,47	0,00			491,47	0,0
460112	012 skupaj						491,47	0,00			491,47	0,0
460112 skupaj							491,47	0,00			491,47	0,0
460200	001	PR					2.341,27	0,00			2.341,27	0,0

Izvoz v Excel (xlsx) - vrstice pogled – omogoča izvoz podatkov vrtilne tabele v MS Excel različice 2007 ali novejše tako, da iz vsake vrstice v vrtilni tabeli nastane ena vrstica v MS Excel tabeli. Izvaža se samo vsebina ne pa tudi oblika. Izvoženi nivoji so v datoteki taki, kot so bili ob zagonu izvoza.

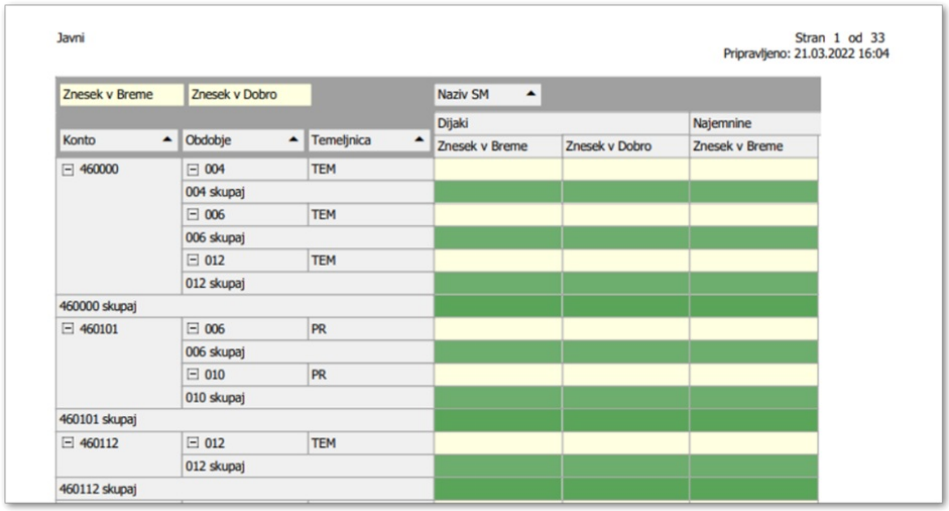

Naziv SM:	Dijaki	Dijaki	Najemnine	Najemnine	Šola	Šola	Učbeniški sklad	Učbeniški sklad	Višja šola	Višja šola	Velika suma	Velika suma
Konto	Obdobje	Temeljnic	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €	Znesek v €
460000	004	TEM					539,51	0,00			539,51	0,0
460000	004 skupaj						539,51	0,00			539,51	0,0
460000	006	TEM					557,75	0,00			557,75	0,0
460000	006 skupaj						557,75	0,00			557,75	0,0
460000	012	TEM					1.125,89	0,00			1.125,89	0,0
460000	012 skupaj						1.125,89	0,00			1.125,89	0,0
460000 skupaj							2.223,15	0,00			2.223,15	0,0
460101	006	PR					0,03	0,00			0,03	0,0
460101	006 skupaj						0,03	0,00			0,03	0,0
460101	010	PR					12.500,00	0,00			12.500,00	0,0
460101	010 skupaj						12.500,00	0,00			12.500,00	0,0
460101 skupaj							12.500,03	0,00			12.500,03	0,0
460112	012	TEM					491,47	0,00			491,47	0,0
460112	012 skupaj						491,47	0,00			491,47	0,0
460112 skupaj							491,47	0,00			491,47	0,0
460200	001	PR					2.341,27	0,00			2.341,27	0,0

Izvozi v Txt – omogoča izvoz podatkov vrtilne tabele v besedilno datoteko.

Izvozi v PDF – omogoča izvoz liste podatkov v PDF obliki.

Primeri

Računi in knjižbe

Pregled stroškov po dobaviteljih se uporablja za podroben pregled in primerjavo stroškov po posameznih dobaviteljih. Omogoča hitrejše spremljanje porabe, analizo nabavnih trendov ter lažje odkrivanje odstopanj ali možnosti za optimizacijo stroškov.

Znesek breme	Znesek dobro		Povleci sem polja stolpca	
			Velika suma	
Konto	Naziv stranke	Dokument	Znesek breme	Znesek dobro
460200	Elektro Primorsk...	P-0000018	2.283,41	0,00
		P-0000023	3.440,33	0,00
460201	KOENERGO A d....	P-0000024	12.137,02	0,00
	PETROL d.d., Lj...	P-0000026	366,24	0,00
460500	ČASNIK FINANC...	P-0000001	119,58	0,00
		P-0000022	42,92	0,00
	ZVEZA RAČUNO...	P-0000002	645,31	0,00
460600	Moje podjetje	P-0000008	242,24	0,00
461002	AKTIVA VAROVA...	P-0000027	2.521,68	0,00
461023	DIMNIKARSTVO ...	P-0000004	423,53	0,00
461104	Moje podjetje	P-0000007	794,23	0,00
461105	DIMNIKARSTVO ...	P-0000021	122,79	0,00
	Moje podjetje	P-0000012	242,24	0,00
461201	ZAVAROVALNIC...	P-0000003	1.650,00	0,00
461305	LOGITUS d.o.o.	P-0000019	661,71	0,00
461400	KOMUNALA d.o.o.	P-0000025	1.521,68	0,00
	SAUBERMACHE...	P-0000006	617,85	0,00
461401	SAUBERMACHE...	P-0000020	1.239,02	0,00
461504	Moje podjetje	P-0000028	1.029,52	0,00
461701	ZVEZDA TURIZE...	P-0000005	1.337,28	0,00
462500	Moje podjetje	P-0000011	242,24	0,00
469901	HARTMAN d.o.o.	P-0000014	0,03	0,00
Velika suma			31.680,85	0,00

Pregled stroškov po stroškovnih mestih se uporablja za spremljanje in analizo stroškov glede na posamezna stroškovna mesta v podjetju. Omogoča boljši nadzor nad porabo, primerjavo stroškov med oddelki ter lažje načrtovanje in optimizacijo poslovanja.

Znesek breme	Znesek dobro			Povleci sem polja stolpca	
				Velika suma	
Stroškovno mesto - knjižbe	Konto	Naziv stranke	Dokument	Znesek breme	Znesek dobro
0000001	460201	KOENERGO A d....	P-0000024	12.137,02	0,00
		PETROL d.d., Lj...	P-0000026	366,24	0,00
	460500	ČASNIK FINANC...	P-0000001	119,58	0,00
			P-0000022	42,92	0,00
		ZVEZA RAČUNO...	P-0000002	645,31	0,00
	460600	Moje podjetje	P-0000008	242,24	0,00
	461023	DIMNIKARSTVO ...	P-0000004	423,53	0,00
	461104	Moje podjetje	P-0000007	794,23	0,00
	461105	DIMNIKARSTVO ...	P-0000021	122,79	0,00
		Moje podjetje	P-0000012	242,24	0,00
	461201	ZAVAROVALNIC...	P-0000003	1.650,00	0,00
	461305	LOGITUS d.o.o.	P-0000019	661,71	0,00
	461400	SAUBERMACHE...	P-0000006	617,85	0,00
	461401	SAUBERMACHE...	P-0000020	1.239,02	0,00
	461504	Moje podjetje	P-0000028	1.029,52	0,00
	461701	ZVEZDA TURIZE...	P-0000005	1.337,28	0,00
	462500	Moje podjetje	P-0000011	242,24	0,00
	469901	HARTMAN d.o.o.	P-0000014	0,03	0,00
0000999	460200	Elektro Primorsk...	P-0000018	2.283,41	0,00
			P-0000023	3.440,33	0,00
	461002	AKTIVA VAROVA...	P-0000027	2.521,68	0,00
	461400	KOMUNALA d.o.o.	P-0000025	1.521,68	0,00
Velika suma				31.680,85	0,00

Pregled knjižb na računih za osnovna sredstva se uporablja za pregled in analizo vseh knjižb, povezanih z osnovnimi sredstvi. Omogoča lažje spremljanje računov, ki so bili knjiženi na konto osnovnih sredstev, niso pa povezani z osnovnim sredstvom v registru osnovnih sredstev.

Znesek breme | Znesek dobro — Povleci sem polja stolpca

Račun za osnovno sredstvo	Naziv stranke	Konto	Dokument	Velika suma: Znesek breme	Velika suma: Znesek dobro
	Dobavitelj po pl....	174014	P-0000016	0,74	0,00
			P-0000017	1,33	0,00
		220000	P-0000016	0,00	250,25
			P-0000017	0,00	450,25
		310002	P-0000016	249,51	0,00
			P-0000017	448,92	0,00
	Elektro Primorsk...	174030	P-0000018	16,59	0,00
		220000	P-0000018	0,00	2.300,00
		460200	P-0000018	2.283,41	0,00
	LESNINA TRGOV...		P-0000013		
	LOGITUS d.o.o.	174030	P-0000019	4,81	0,00
		220000	P-0000019	0,00	666,52
		461305	P-0000019	661,71	0,00
	Moje podjetje		P-0000010		
		174000	P-0000012	1,76	0,00
		220000	P-0000012	0,00	244,00
		461105	P-0000012	242,24	0,00
	SAUBERMACHE...	174010	P-0000020	4,31	0,00
		220000	P-0000020	0,00	1.243,33
		461401	P-0000020	1.239,02	0,00
	HARTMAN d.o.o.	040000	P-0000014	8.362,44	0,00
		041000	P-0000015	495,40	0,00
		174000	P-0000014	60,76	0,00
			P-0000015	3,60	0,00
		220000	P-0000014	0,00	8.423,23
			P-0000015	0,00	499,00
		469901	P-0000014	0,03	0,00
	Moje podjetje	041000	P-0000011	242,24	0,00
		051000	P-0000011	0,00	242,24
		174000	P-0000011	1,76	0,00
		220000	P-0000011	0,00	244,00
		462500	P-0000011	242,24	0,00
Velika suma				14.562,82	14.562,82

Računi in davki

Pregled DDV-ja po dokumentih in strankah omogoča podroben pregled obračunanega DDV-ja po posameznih dokumentih in poslovnih partnerjih. Uporablja se za preverjanje pravilnosti DDV evidenc ter lažje usklajevanje podatkov pri pripravi davčnih obračunov.

Osnova | DDV | DDV neodbitni — Povleci sem polja stolpca

Obdobje DDV	Naziv vrstice DDV	Dokument	Naziv stranke	Velika suma: Osnova	Velika suma: DDV	Velika suma: DDV neodbitni
2	Obdavčeno SLO splo...	P-0000008	A1 Slovenija, d. d.	27,04	5,95	0,00
4	Druga OS splošna st.	P-0000009	Big Bang, d.o.o.	1.200,00	264,00	0,00
		P-0000011	TELEKOM SLOVENIJ...	747,54	164,46	0,00
	EU pridobitev OS spl...	P-0000002	Lego System A/S ...	180,32	39,68	0,00
	Obdavčeno SLO nižj...	P-0000003	MOJA ČOKOLADA d...	47,35	4,50	0,00
	Obdavčeno SLO splo...	P-0000010	TELEKOM SLOVENIJ...	393,44	86,56	0,00
		P-0000011	TELEKOM SLOVENIJ...	182,47	40,14	0,00
	Oproščeno	P-0000011	TELEKOM SLOVENIJ...	5,39	0,00	0,00
Velika suma				2.783,55	605,29	0,00